

TÂM SỰ VỚI BẠN

TRẦN CẨM TÚ

Bài viết này chỉ dành cho học trò đọc thôi. Nhưng nếu thầy cô có đọc thì xin cho hai chữ “đại xá”.

Trần Cẩm Tú

Bây giờ với cái tuổi 55, không biết thiên hạ như thế nào, chứ với tôi, tôi chẳng còn nghĩ đến chuyện ngày mai. Tôi chỉ thấy tương lai mình là gần đất xa trời. Hai cô con gái của tôi đã lớn, đã có thể tự lo được cuộc đời của chúng nó. Tôi đã

*Ơ Bạn tôi kỷ niệm nhớ đời
Vẳng đâu đây đó tiếng cười dòn tan
Mộng mơ bỏ chuyện thế gian
Cho lòng ấm lại cười thầm mình ta
Bạn xưa một lũ ta bà
Phá thầy gheo bạn đậm đà tình thân
Đố ai quên được một lần
Chuối ngày thơ dại có ngàn ấy thôi!*

làm xong bốn phận, trả xong cái nợ cuộc đời. Do đó mỗi khi rảnh rỗi ngồi mơ mộng tôi thường hay nhớ lại những kỷ niệm với bạn, với thầy cô dưới mái trường TV mà cười một mình.

Bạn tôi sao chúng nó giống tôi thế chẳng yếu điệu thực nữ chút nào cả. Đứa nào như đứa nấy đi đứng chạy nhảy với những bước chân voi, nói cười huyền thuyên vui nhiều hơn buồn, và nếu có chuyện gì buồn cần phải khóc thì vừa khóc vừa cười không giống con giáp nào.

Tên của bạn bè cùng trường cùng lớp và ngay cả những đứa trong nhóm của tôi thường được chúng tôi gán thêm "mỹ hiệu" đi kèm như Tú Bà,

Sở Khanh, Dung Tư Búa, Dung Lu, Ngân Le, Hảo điệu, Chinh đều, Liễu cao, Liễu lùn, Chân sinh, Thanh kều, Tuyết đen, Tuyết trắng, Trâm hí, Tâm

lỏi, Hiền tượng, Giang mai, Diệp cụ, Nga mẹ mốc, ... Ngay cả cô giám thị Ty cũng được mang biệt danh là "Đại Tướng Lê văn Ty". Hai ông gác đàn của trường cũng có tên là "Hoàng Tử Chột" và "Hoàng Tử La mã" (vì có tóc chải dựng đứng lên).

Mới chân ướt chân ráo vào lớp đệ thất, tôi đã nghe đồn có một nhỏ tên Bùi thị Nũng, thế là mấy đứa

tôi rủ nhau đi xem mặt nhỏ đó, tìm ra nhỏ tôi nhìn nhỏ chung hứng. Ủa sao nhỏ đó trông cũng giống mình, có nũng nịu gì đâu. Tôi hỏi nhỏ:

- Mà tên Nũng hả? Sao mà trông không nũng nịu gì cả vậy?

Nhỏ vênh mặt trả lời:

- Ai mà thèm nũng nịu với tụi mày

- Thế mà nũng nịu với ai?

Nhỏ lườm tụi tôi một cái. Sau này tôi được biết nhỏ chỉ "nũng nịu" với ông xã của nhỏ thôi

Trong suốt bảy năm TV chỉ có năm đầu tiên vì lạ nước lạ cái nên chúng tôi tương đối là ngoan ngoãn, chơi những trò chơi hiền lành như nhảy

giây, ô tam quan, oản tù tì, ... và nghe lời thầy cô răn rắp. Nhưng qua đến nam đệ lục chúng tôi đã bắt đầu "lố mòi". Dù gì mình đã có một lớp đàn em để lấy le rồi. Hang cùng ngõ ngách gì trong trường cũng bị chúng tôi tìm tòi ra, để giờ chơi chơi trò đi chôn đi tìm. Chúng tôi hay lén lút đi sau những cặp chị lớn cột đuôi áo của các chị vào nhau, không cần biết khi các chị chia tay nhau có thể bị rách toạc áo nếu bị cột chặt quá, chúng tôi thường hay lấy nón của các cô giáo cột vào xe của các thầy giáo để đến giờ tan học ở lại đứng rình xem thầy cô "trả nón" cho nhau mà cười khúc khích, mà ngêu nghao hát "yêu nhau cởi nón ối à ... cho nhau, về nhà dặn cha dỗi mẹ... ối a... qua cầu nón bay..."

Giám thị là cô Ty, cô thấp người béo tròn đi đứng chậm chạp. Chúng tôi gọi cô là "Đại tướng Lê van Ty". Chúng tôi hay đứng ở đầu cầu thang nhóm chợ nói chuyện ồn ào, cô từ xa đi tới la hét: - Các con ranh con, vào lớp ngay không được ồn ào.

Chúng tôi vẫn tỉnh bơ dậm chân tại chỗ, nhưng mắt vẫn dòm chừng chờ cô đi đến giữa đường nhưng cũng đủ xa để cô không nhìn ra mặt đứa nào, mới hề nhau chạy xuống cầu thang, chạy ngược lại đến đầu cầu thang bên kia nhóm chợ lại, cô lại lạch bạch quay lại la hét và tụi tôi lại chạy. Cô phải chịu thua vì lữ nhóc tì chạy nhanh quá, không nhận ra được mặt đứa nào. Chúng tôi khoái chí cười, nói với nhau:

- Mai mốt thi thể dục cô Hiền sẽ cho tụi mình 20 điểm môn chạy nhanh há!

- Mình giúp cô tập thể dục cho cô bớt mập.

Cũng may cô chưa bao giờ bắt được chúng tôi. Cô mà bắt được thì chỉ có "rũ tù" mà thôi.

Những hôm có giờ nghỉ, chúng tôi kéo nhau đi rảo các hành lang, tóc làm cho rối bù che mặt mũi. Đi qua mỗi lớp học chúng tôi thò đầu vào, có vài mọt lười nghe thầy cô giảng bài, mơ mộng nhìn ra cửa, thấy mấy cái đầu của tụi tôi ló vào

đều giật bản mình lên hết cả mộng mơ thét lên hãi hùng.

- Há há, ma, ma, có ma

Thầy cô chẳng hiểu chuyện gì chạy ra cửa lớp xem "vì sao mà ra nông nổi này" thì cũng chỉ thấy những cái lưng bé nhỏ của chúng tôi.

Chúng tôi đã tính toán kỹ khi thò đầu vào lớp học phải làm sao ngược lại tầm mắt của thầy cô để thầy cô không thấy. Chỉ có vài mọt làm biếng nghe giảng bài nhìn ra cửa sổ "mơ tưởng ai đó" mới thấy chúng tôi mà giật mình hét lên. Lẽ dĩ nhiên là thầy cô chẳng tin khi nghe các mọt méc là có ma nhưng cũng chẳng hiểu tại sao. Chúng tôi đi qua từng lớp, lớp nào cũng có tiếng hét hãi hùng của vài mọt làm biếng. Trường TV ngày xưa là bệnh viện được sửa chữa lại, nên chuyện có ma cũng là một đề tài để chúng tôi gheo nhau, nhát nhau, để rồi đứa khóc đứa cười. Ngày xưa mỗi lần trong giờ học mà tôi phải đi vào phòng vệ sinh là tim tôi muốn rớt ra ngoài vì sợ ma. Con gái con đứa thì phải công dung ngôn hạnh, nhưng chúng tôi thì chẳng được một cái nào cả. Trong giờ nữ công gia chánh chúng tôi hay ngồi chờ mấy nhỏ may khéo lên chấm điểm xong, rồi mượn lại dán vào vở mình đem lên chấm lại. Tôi

hay mượn của Ngọc Anh. Cho đến bây giờ tôi cũng không hiểu tại sao cùng một mẫu thêu mà sao cô Trinh lại cho Ngọc Anh 15, 16 điểm còn tôi lúc nào cô cũng chỉ cho 14, 15 điểm, luôn luôn thua điểm Ngọc Anh. Không lẽ cô biết là tôi mượn của Ngọc Anh. Vô lý cô mà biết là cô là rồi chứ cô sợ gì tôi mà cô không la. Tôi bực lắm, có vài đứa bàn nhau "đi kiện" cô. Nhưng sau đó qua cơn bực bội chúng tôi cũng đủ thông minh bỏ qua vụ đi kiện ... Hậu quả kéo dài đến ngày nay là tôi phải tốn năm đồng bạc cho việc lên gấu quần. Đúng là

Cá không ăn muối cá uơn

Học trò làm biếng hao tiền tốn xu

Công thì làm biếng mà "ngôn" của chúng tôi thì lại càng khủng khiếp hơn. Trong giờ vẽ cô Tố Oanh cho vẽ cây bút máy. Tôi ốm tong teo nên khoái vẽ cây bút vừa to vừa mập. Dung lu mập tròn mà vẽ cây bút máy khẳng khiu. Nhỏ Dung ngắm nghía tác phẩm của tôi rồi bĩu môi:

- Cây bút của mày thô bỉ quá!

Tôi quạu lại:

- Sao mày nói cây bút của tao thô bỉ. Không biết dùng chữ gì cả. Ăn nói thật là "thô lỗ".

Trả đũa được nhỏ tôi cười khà khà còn nhỏ ngồi im ru. Một đứa "thô bỉ" một đứa "thô lỗ" hai đứa cùng dòng họ "thô" thôi huề. Hai đứa bắt tay huề.

Theo năm tháng chúng tôi cao lớn và tình cảm cũng phát tiết. Với phong tục và đạo đức VN mới 14, 15 tuổi mà bờ bịch là tội lỗi ghê lắm, sẽ bị mang tiếng xấu là "gái hư" hay "mê trai". Chúng tôi đồn tình cảm vào các cô giáo (lẽ dĩ nhiên là không dám với các thầy giáo rồi). Chúng tôi mỗi đứa tự chọn cho mình một thần tượng tùy theo sở thích tài năng của mình. Đứa thích thơ văn thì chọn cô giáo viết văn. Đứa giỏi toán thì chọn cô giáo toán. Đứa hơi man mát thì chọn cô giáo dạy Điện. Đứa thích bóng sắc thì chọn cô giáo đẹp. Đứa yêu chiều sâu thì chọn cô

hiền hậu. Đứa chung tình thì chọn một thần tượng. Đứa "đa thê" thì trồng cây si "một lúc hai ba cô". Đứa "sở Khanh" thì xàng qua xàng lại, nay theo cô này mai theo cô khác vui đầu châu đó. Các cây si lúc nào cũng bảo vệ thần tượng của mình hết lòng. Đụng đến thần tượng của nhau là máu đổ liền.

Có một lần tôi đã quên điều cấm kỵ này. Hôm đó tôi đã hạm hực nói với nhỏ Tố Ngâm:

- Cô mày dễ ghét, tao chỉ lờ ... không học bài một chút mà cô mày làm dữ quá à. Cô mày dễ ghét...

Tôi tưởng nhỏ sẽ phải vì tình bạn mà an ủi vỗ về tôi chứ, ai dè nhỏ quát lên:

- Bộ cô mày dễ thương hả?

Tôi ngớ mặt ra, à, nhỏ dám đụng đến cô tôi hả. Nhỏ muốn gây chiến tranh hả. Thế là tôi vênh mặt lên.

- Dĩ nhiên rồi, cô tao đẹp hơn cô mày.

Nhỏ gầm gừ:

- Cô tao trẻ hơn cô mày

Thế là hai đứa tôi lao vào trận chiến "Cô tao hơn cô mày" đến 60 giây. Cho đến một lúc tôi không biết nói gì nữa thì tôi chợt nhớ đến nước da ngăm ngăm của cô nhỏ, tôi nói liền

- Cô mày ... là em của Hynos

Nhỏ há hốc miệng ngó tôi. Chắc là nhỏ không dè tôi dám hỗn láo phạm thượng đến như vậy. Mặt nhỏ đỏ lên, mắt long lên sòng sọc hét lên

- Mày dám...

Tôi hơi run trong lòng, vội nhảy lùi lại vài bước thủ thế để ... chạy cho mau, nhớ nhỏ nổi máu du côn nhào đến nện tôi một trận thì máu nhuộm sân trường liền. Nhưng may quá nhỏ vẫn đứng yên miệng lấp bắp:

- Cô mày ... cô mày trắng hếu à...

Nhìn điệu bộ của nhỏ, rồi nghe nhỏ dùng chữ "trắng hếu" tôi nhin cười không nổi ôm bụng cười rũ rượi. Thấy tôi vậy nhỏ cũng lan ra cười luôn. Hai đứa bắt tay huề. Tôi an ủi nhỏ:

- Cô mày hơi đen thôi nhưng có duyên ra phết. Nhiều đứa mê như con Chi Nga, con Kim Anh đó... tụi nó mê cô mày lắm.

- Hả, hả con Nga, con Anh nào, lớp nào?

- Mày làm gì mà rối lên thế! Bộ mày định "làm thật" hết những đứa mê cô mày hả. Sức đâu mà làm cho xuể hả em.

Nhỏ gật gù:

- Ủ há, nhưng cũng may mày không phải là tình địch của tao. Ok Salem.

Tôi và nhóm bạn của tôi thuộc loại nhỏ tuổi, chơi chung nhóm chỉ thích phá phách, sống rất hồn nhiên. Có gì chúng tôi nói huých toẹt ra, cãi nhau như mổ bò rồi cười. Chúng tôi rất thương nhau, ăn chung ngủ chung, xài tiền chung, sống chết có nhau.

Vì ý học hành giỏi giang, được thầy cô yêu mến thỉnh thoảng chúng tôi dám làm những chuyện quá lố. Tôi nhớ hôm đó giờ toán của thầy Giảng. Thầy cho chúng tôi làm bài ôn trước khi thi tú tài I. Chúng tôi đứng là hội đồng nhà chuột. Bỗng nhiên nhỏ Nguyễn thị Nam hét lên.

- Ôi giời ơi...

Cùng với tiếng hét của nhỏ Nam là vài ba cái giọng cất lên hấp tấp

- Không phải em, thầy

- Không phải em, thầy

Cả lớp xôn xao

Cái gì vậy

Chuyện gì vậy

Nhỏ Nam đứng lên mếu máo

- Thầy, tay áo em dính mắm ruốc...

Tôi biết ngay thủ phạm không phải là một đứa mà là mấy đứa. Sợ bị thầy "bố" tôi vội "cứu nguy dân tộc" bằng cách xung phong:

- Thầy, thầy cho em đưa nhỏ Nam đi ... đi tắm, thầy.

Cả lớp ré lên cười. Thầy cũng lác đầu cười. Tôi âu yếm dìu nhỏ Nam đi về phía phòng vệ sinh. Nhỏ vừa đi vừa khóc. Tôi vừa dỗ dành vừa dọa dẫm nhỏ:

- Nín đi mày, mày phải cười lên ... vì ... mừng ... là tụi nó không bôi vào tóc mày đó. Khi trở lại lớp phải xin thầy "bãi nại" nghe nếu không tụi nó bị phạt tụi nó "thù" mày, lần tới tụi nó bôi vào tóc, cả tai nữa thì còn khổ hơn nữa đó em ạ.

Nghe tôi nói vậy, nhỏ nín khóc liền. Sau khi giặt xong hai cánh tay áo của nhỏ hai đứa trở lại lớp học. Tôi thúc nhỏ Nam

- Cười lên mày, cười với thầy đi mày

Thầy hỏi

- Chị Nam có sao không?

Nhỏ Nam cười như mếu

- Dạ không sao ạ

Lập tức vài ba giọng cất lên

- Không trăng luôn thầy

- Nam mày có cần nước bông lái không?

- Tao cũng có nước thơm "vani" này Nam

Cả lớp ôm bụng cười. Đúng là giỡn mặt tử thần, điếc không sợ súng. Chúng tôi cũng khôn lắm chứ chỉ dám lộng hành vào giờ của các thầy. Giờ của các cô cho kẹo cũng không dám.

Nhớ đến kỷ niệm lại nhớ đến thầy. Thầy Giảng đã ra đi rồi, không còn trên thế gian này nữa. Ngày đầu tiên thầy đặt chân đến nước Mỹ, bạn bè tôi đã gọi báo tin cho nhau. Đứa nào cũng vui mừng vì bật tin thầy khá lâu. Vương thị Vinh từ Cali gọi sang. Tôi đã bản khoản hỏi nhỏ:

- Mày có gọi hết cho dân TV, và bạn của thầy

Giảng làm một cái gì thực tế cho thầy không?
Thầy là thầy của tụi tôi nhưng cũng là bạn của các ông xã của vài đứa bạn tôi. Sau đó nhỏ đã gọi sang kể chuyện bữa ăn đón tiếp thầy rất là vui vẻ cảm động. Nhỏ đã tả thầy rất là ốm yếu gầy gò. Tôi cứ buồn là không được gặp thầy. Và thật là bất ngờ thầy đã gọi điện thoại cho tôi. Tôi vừa ngạc nhiên vừa cảm động hỏi thầy:

- Trời ơi thầy vẫn còn nhớ đến em?

Thầy đã cười nói:

- Nhớ chứ, tôi nhớ hết các chị trong nhóm của chị
Thầy kể tên hết mọi đứa nào là Đỗ thị Dung, Trần thị Hảo, Hà thị Bích Liên, Lê thị Ngọc Anh, Vương thị Vinh, Nguyễn thị Mai Oanh, Trần thị Ngọc, Vũ thị Lệ, Nguyễn thị Hoa Tâm, Nguyễn thị Thanh Diệp, Nguyễn Kim Tú Khanh, Nguyễn thị Nam, Nguyễn thị Kim Chinh, Dương thị Mai... Thật không ngờ sau mấy chục năm mà thầy vẫn còn nhớ đến vậy. Có lẽ vì chúng tôi là những đứa học trò đầu tiên của thầy chang?

Ngày xưa có lần tôi gặp ông anh của một nhỏ bạn, ông anh ấy đã nói:

- Bây giờ mới gặp, nhưng đã nghe tên cô từ lâu rồi.

Nghe vậy tôi mừng hóm, trời đất ơi tên mình đã vang danh thiên hạ rồi hay sao?

- Thật không anh? Em nổi tiếng về cái gì vậy mà sao em không biết vậy anh.

- Thầy Giảng đó. Tôi là bạn của thầy Giảng. Thầy Giảng nói về các cô nhiều lắm, nói các cô phá lắm nhưng mà khen các cô học giỏi thông minh.

- Ồ hóa ra là vậy.

Thầy đã kể cho tôi nghe về cuộc đời thầy sau năm 75. Biết bao nhiêu là cơ cực. Những lúc bệnh hoạn, không tiền không thuốc kết quả thầy mang bệnh nan y trong người. Thầy trò liên lạc với nhau thêm được một lần. Tôi đã hứa với thầy sẽ cùng gia đình chồng con đi qua thăm thầy.

Nhưng sau đó tôi bị bệnh nan y. Thầy đã ra đi trong thời gian này. Bạn bè đã dấu tôi.

Mãi đến cả năm sau tôi mới biết tin buồn này. Tôi đã không ngăn được dòng lệ tiếc thương thầy. Cuộc đời của thầy tôi sau 75 thật là bất hạnh. Đến Mỹ chẳng được bao lâu đã gửi thân nơi đất khách quê người. Chúng em xin thắp một nén hương cầu xin linh hồn thầy được siêu thoát nơi miền Cực Lạc. Cõi đời ở trên này có gì đáng luyến lưu!

Cái "hạnh" của chúng tôi còn khiếp đảm hơn nữa. Ăn quà là nghề của chúng tôi. Bao nhiêu tiền cũng không đủ. Bao nhiêu là món an hấp dẫn: đu đủ bò khô, bò bía, phá lẩu, bún riêu, bún mọc, bò viên, bánh cuốn, xoài tượng, chùm ruột, ... Nghỉ hè chúng tôi thường hẹn nhau ở sân vận động Phan đình Phùng để chơi vũ cầu. Chúng tôi gặp nhau lúc 6 giờ sáng và tan hàng lúc 9 giờ. Tôi và Mộng Diệp trên đường về hay ghé lại hàng quà ở trong chợ Vườn Chuối an sáng. Thông thường chúng tôi ghé vào hàng bún trước rồi sau qua hàng chè đậu đen đặc trên rắc xôi vò cho chắc bụng. Hai đứa tái mặt, móc hết túi trong túi ngoài mà không kiếm ra thêm nữa. Hai đứa thì thảm rồi áp úng nói:

- Tụi cháu thiếu chút tiền, mai trả phần thiếu được không?

- Không được.

Hai đứa sùng quá. Bà này thật quá đáng khách

quen thiếu có một chút mà cũng làm khó. Tôi chột nhớ nhà bác tôi ở gần nên vội bảo nhỏ Diệp:
- Mà ở đây ... làm con tin. Tao đi xin viện trợ Mỹ
- Mà bỏ tao ở đây ... một mình hả. Nhớ bác mà đi vắng ... thì sao?
Mặt nhỏ méo xẹo muốn khóc
- Thì ráng mà niệm "nam mô cứu khổ cứu nạn" đi, cầu xin cho bác tao có nhà đi!
Tôi ba chân bốn cẳng chạy đến nhà bác tôi xin tiền. May quá bác tôi có nhà. Tôi lại chạy trở lại. Đứng mười lăm phút. Vừa móc tiền trả tôi vừa hỏi:
- Mà có ăn thêm chén nào nữa không đó?
- Ăn gì nổi! Sao mà hỏi "có điên" quá vậy?
Từ đó về sau hai đứa mỗi lần đi qua hàng chè nhất định không chịu "dùng chân ghé lại". Hai đứa động viên nhau
- Mình là dân "Trúng Vịt" đâu phải là dân "chết vì ăn" đâu há
- Ừ "sĩ khả thêm, bất khả nhục"
Những chuyện chúng tôi phá phách thì nhiều lắm kể hoài không hết. Nhưng những chuyện quỷ khóc thần sầu thì không dám trình làng vì sợ thầy cô la chứ không phải dẫu nghề đâu. Hy vọng bài viết này sẽ làm các bạn mỉm cười tìm lại thoáng đâu đây hình ảnh "cái ta" của mình của những ngày tháng TV xa xưa ấy.

*Bạn ơi nhớ lắm chiều nay
Nhớ từng khuôn mặt thơ ngây tiếng cười
Thơ nào những bước rong chơi
Trường xưa lối cũ mơ hoài còn đâu
Ước gì ta hẹn gặp nhau
Tuổi thơ trở lại bể dâu xá gì*

Trần Cẩm Tú (58-65)

Thu
thay
lá

*Ngày mai em đi nơi đâu?
Ngàn thu đổi lá thay màu nơi đây.
Chiều chiều ánh ngả về tây,
Chú nai ngơ ngác mắt say hương trời
Ai sinh con suốt ra đời?
Muôn con nước dựa núi đồi mà reo.
Quay lưng mắt lướt trông theo,
Đường thơm ngoảnh lại cheo leo ngóng chờ.
Tù thơ từ nhạc đến giờ .
Tù thu đến ở cõi bờ nhân gian.
Tù tiên mắc đọa xuống phàm,
Hóa thân, tiên nữ xuống làm rừng thu.*

Người từ Virginia tặng T.V. Ngọc Tân